

give, hvor liden en Mose skulde være, eller hvilket Antal af Lodtagere der skulde være, for at en Udskiftning ikke skulde kunne finde Sted; at der er i Lovudkastet sagt, at Enhvers Lod skal i det Høieste kunne udlægges paa tre Steder, har ogsaa sin Grund i den almindelige Udskiftningsanordning. Det kunde vel være muligt, at man kunde nedsette Maximum af det Antal Steder, paa hvilke Bedkommendes Andeel skal udlægges, til et mindre Antal i en Lov, som omhandler Tørvemosestrækninger.

Drejer: Jeg skal blot med Hensyn til en Dyring af den høitærede Minister tillade mig at bemærke, at det dog vel kan være og i Reglen ogsaa vil være Tilfældet, at der i saadanne smaa Moser, som jeg har omtalt, kan være en Enkelt, der vil faae en klæffelig Part, og at han, uagtet Ulemperne iøvrigt ved Udskiftningen, kan ønske og forlange Udskiftning, saa at jeg troer, at man ikke af Hensyn til, at Ingen i det paaapegede Tilfælde vil forlange Udskiftning, bør undlade at betænke hiint Forhold. Jeg skal hertil blot sige, at med Hensyn til Spørgsmaalet om, paa hvor mange Steder en Lodseier bør kunne tildeles sin Lod, har jeg troet, at der maaskee i dette specielle Tilfælde ikke var nogen Betænkelse ved at sige, at Fordelingen ubetinget skulde skee paa eet Sted, og ialtsald ikke paa mere end 2 Steder.

Thalbitzer: Ja, jeg har netop ønsket Ordet i Anledning af det Ønske, som den sidste ærede Taler har udtalt, at saadanne Fællesmoser skulde udlægges paa eet eller høist to Steder. Jeg indrømmer fuldkomment, at det er det Ønskeligste. Bedst vilde det være, om de udlagdes paa eet Sted til hver Lodseier, især hvor der er Spørgsmaal om mindre Lodder; men Erfaringen har overbevist mig om, at det ikke lader sig gjøre, navnlig hvor der er smaa Lodder; thi disses Etere ønske netop i Almindelighed flere forskellige Stykker, naar en saadan Fællesmose er af forskjellig Bestaaelse i sine forskellige Partier; eet Sted er brugeligt til Tørvesskær, et andet Sted til Græsning, et tredje Sted kan benyttes til

Agerbrug; thi nu, da der er foretaget en bedre Regulering af Vandløbene, og den hele Cultur er forbedret ved Anvendelse af Mergling osv., seer man ikke sjelden, hvorledes der kan blive god Agerjord paa saadanne Steder, hvor man før troede, at det ikke kunde betale sig at sætte en Ploug i Gang. Jeg maa derfor holde paa, at Lovudkastets Bestemmelser blive staaende. Jeg troer, at det er høist vigtigt, at man kan lade Udlægningen skee paa indtil 3 Steder. Lodseierne selv ville ønske saavidt muligt at have deres Parter paa eet eller høist to Steder, og det vil ogsaa vedkommende Landvæsenescommissair eller Landmaaler, der faaer dermed at gjøre, foranledige paa bedste Maade; men det er, som jeg har tilladt mig at udtale, paa sine Steder af Vigtighed, især for de mindre Lodseiere, at de kunne faae af alle de forskjellige Sorter Jord, naar de ellers ikke have synderligt Jordtilliggende. Der er ogsaa Mange, der have Overskødighed af Tørvesskær paa andre Steder, som gjerne ville renoncere paa Tørvemose imod at faae et Stykke Eng derfor, og i saadanne Tilfælde troer jeg, at det er meget heldigt, om Bestemmelsen i Lovudkastets § 3 bliver staaende, da jeg har seet, at det er nødvendigt for at kunne tilfredsstille Alle, at Udlægningen kan skee endog paa 3 Steder. Hvad Spørgsmaalet om Mosernes Reproduction angaaer, skal jeg ikke videre indlade mig derpaa, da jeg antager, at det ikke hører hen under denne første Behandling.

Drejer: Jeg veed vel, at der er en Tendents hos Mange til ved Udskiftningen at ønske deres Lodder fordeelte paa flere Steder; men netop derfor og da jeg troer, at denne Tendents er uheldig og efterhaanden tidligere eller sildigere viser sig at være unødvendig, har jeg meent, at, da der nu er Spørgsmaal om en ny Lov med Hensyn til Udskiftninger, saa skulde denne gaae ud paa at søge at trænge hiin uheldige Tendents tilbage, og jeg har troet, at der i dette Tilfælde derved ikke var nogen Betænkelse, isærdeleshed naar man ikke gaaer videre end til at sige: „eet eller høist to Steder“, da saa Hensynet baade til Græsjord og til Tørvesskær kan skee Tydeligt.